

Kunna kvinnorna tänka?

Agnes Grundel

Agnes Grundel
Kunna kvinnorna tänka?
1916

Allarm juli 1916

Ellen Key ger uttryck åt följande ord: "Det första steget i kvinnorörelsen var tagen av Eva då hon räckte fram sin hand för att smaka av kunskapens frukt; En symbol för hela påföljande kvinnorörelse." Likväl har denna kvinnorörelse eller rättare frigörelse pågått något saktfärdigt. Ett sorgligt faktum är att kvinnan befinner sig långt efter mannen på vägen som leder till ekonomisk och andlig frihet. Varför denna märkbara skillnad? Var mannen bättre utrustad från början? Beror intellektuell utveckling på könet? Har naturen några favoriter; ger den sin fördel till han- eller honkön, efter som kvinnan i århundraden varit mera underkuvad än mannen, och efter som hon haft så många motståndare för att tjäna sitt bröd på samma sätt som mannen. För att på ett något så när ärligt sätt besvara dessa frågor så måste man taga i skärskådan vilka kolosala förhinder som ständigt hindra kvinnans framåtskridande. Då man reflekterar över det stora motstånd hon alltid haft att bekämpa, så kanske blir det ej så förunderligt i det stora hela, att hon är vad hon är. Nej, tvärtom, det förefaller mig rent av märkvärdigt att hon, trots sin underdåniga ställning bibehållit de sköna egenskaperna som tillhör kvinnan; ävenså huru hon lyckats få sina döttrar att bibehålla ett enda frihetens frö. I århundraden efter kvinnan hade smakat av den ryktbara frukten, eller innan den hade börjat att göra någon synbarlig vekran, levde hon samman med mannen och skötte sin syssla som maka och moder på ett utmärkt sätt, utan att ens någon anade att hon hade en själ, d. v. s. samma slags materia i sitt huvud som mannen varmed hon kunde tänka, och som skilde henne från djuren. Att denna själ var av mindre betydande art eller av sämre kvalitet än mannen, ja t. o. m. många tvivlar ju på om hon har någon hjärna alls, eller om hon kan tänka. Då jag tänker efter vilka förhållanden kvinnorna äro nöjda med, vilka beklagliga förhållanden de uthärda dag efter dag utan att ens klaga, så blir man benägen tro att uttalanden om kvinnornas underlägsenhet är sann. Någon utmålade den rätta situationen som kvinnan innehaft i följande sanningsenliga ord: "Om mannen har varit en slav; vad skall jag då säga om kvinnan, som har varit slav till slaven". Ja härom kunde volymer skrivas, kanske det förnämsta att säga vore, att kvinnan kommer också att förbli i sin krypande onaturliga ställning just så länge som hon förbliver nöjd, och ej gör några märkbara ansträngningar för att ändra densamma. Så länge hon ej har något högre mål i livet än att sälja sig själv - så länge hon ej värderar individuell frihet, så länge hon ej inser att om bojorna som håller henne bunden måste slitas av henne själv, så länge kommer hon att förbliva i sin trældom. Försoning med fienden är otänkbart, nej strid med seger, se där det enda. Jag önskar att vi alla kvinnor kunde realisera detta. Förgäves vände kvinnan sig till en inbillad "Guds ord" men möttes endast med denna

högtidliga befallning: "Kvinnor, varen edra män underdåniga!" Kan en människa med ett sunt förnuft tänka sig till något mera infernaliskt degraderande än detta? Trots detta talas det om religionens moral och sköna inflytande, då sanningen är att vi kunna ej vänta någon märkbar förbättring förrän vi blir komplott fria från denna "hydra" som så länge plågat människosläktet. I stället för att religionen har upphöjt kvinnan, så har den varit den starkaste länken i kedjan som hållit henne fjättrad i de mest usla slaveri som kan tänkas. Vi finna i historien, att kvinnorna voro med lagen tvingade att låta prostituera sig i religionens namn, (skön moral). Vi kunna ej tillräckligt bekämpa detta giftiga vilddjur. Prästerna, dessa heliga parasiter ha fortfarande en stor makt över dessa enfaldiga kvinnor, som hålla sig till de utvaldas flock. Vi finner att kvinnan har mycket lära, och mer att bestrida. För att ernå samma fördelar som mannen, måste hon begagna sig av samma vapen. Fins det väl någon rättighet eller förmån för mannen som individ som bör frånhållas kvinnan. Hava de ej båda ett gemensamt intresse och lika behov?? Jo förvisso! Desto förr vi kvinnor inser detta och intaga vår plats som kämpar i ledet vid mannens sida, desto förr kan hela mänskligheten uppnå det mål, som så länge varit fjärran ifrån dem.

Detta mål som så många ha längtat efter, som vi har sjungit om, och som så många ädla kämpar har lagt ner sitt liv för, ja, som i århundraden av strider, har lyst som en klar stjärna på hoppets horisont. Ekonomisk och andlig frihet, se där målet. Jag vädjar av hela mitt allt till alla kvinnor att strida för detsamma. Det är fåfängt att tänka att ena hälften av mänskligheten skall oupphörligt strida och den andra hälften sova sig fram och följa med strömmen. **Varför kasta alla bördor på männen? Varför äro vi kvinnor så slöa, så tanklösa, så overksamma, medan männen stå solidariska och vinna segrar för varje dag.** Ingenting vinnes utan man redeligen kämpar, heter det. För att arbetarklassen skall kunna få makt nog och återfå de ting som tillhör dem, nämligen produkten av deras arbete, fodras att alla, män och kvinnor ansluta sig till den ekonomiska organisationen.

Det fordras att använda alla vapen som stå till vårt förfogande. Dessa vapen äro organisation och upplysning. Med dessa kunna vi besegra ärkefienden - kapitalisten - och sedan följer alla de andra.